

U
4

PIECES
DE
VERS

UNIVERSITÉS DE PARIS
BIBLIOTHÈQUE DE LA SORBONNE

13, RUE DE LA SORBONNE - 75257 PARIS CEDEX 05
TEL : 01 40 46 30 27 - FAX : 01 40 46 30 44

Inv.

SIGB

Sib11

SU

Cote

U 60 in. 4

1153755617

~~D. X. 60~~

V. 60

in 42

~~100. M 8. 83~~

Table des Matieres contenues dans ce volume

1041

Pages

1.	Salutare admodum capiti munimentum quod vulgo dicitur Calota, Carmen a Carole Morello Collegii Remensis Primario.	1 ^{ere}
2.	In Secundum Rectoratum Petri Lalesmans extem- porale Subitarum. Carmen a Joa Godouin humanitatis professore in Cardinalitio	9
3.	Illustrissimo Domino de Vignerod abbati Richelieu Philosophia lauream Schola Sorbona plessae gratulatur, Carmen à Petro Lenglet Rhetorica in plessae professore	17
4.	Namurcum expugnatum ex gallico Nicolai Despreaux. Carmen à Petro Lenglet	25
5.	Ad Musam cum Josephus Juvencius poetas invitaret ad gratulandum ecclesiae parisiensi de novo Pastore ode à Petro Lenglet	33
6.	Serenissimo Delphino Carmen à Petro Lenglet	37
7.	Illustrissimo Cancellario Soteria à Petro Lenglet	43
8.	Ludovico Magna Victori pacifico Carmen à Petro Lenglet	49
9.	Serenissimo abbati à Lotbaringia Carmen a Marc. am- hersan Rhetorica in Plessae professore	61
10.	Ad Clarissimum virum Gobinet gratulatio a Marc. am- hersan Rhetorica in plessae professore	79

- 11 Ludovico Magno ob haeresim profligatam carmen
a D. Billard professore tertiae classis in Plessae 87
- 12 Serenissimi Burgundiae Ducis Genethliacum carmen
a D. Billard 97
- 13 In obitum Caroli Gobinet Plessaei moderatoris Epi-
scedum a C. Rollin Rhetore in Plessae 105
- 14 Camillo Le Tellier de Louvois in Tabulam ab eo Regi
dedicatam carmen a C. Rollin 113
- 15 A Mr. Labbe de Louvois Sur la Fhesse qu'il a dediee
au Roy. Imitation des vers latin de Mr. Rollin
par Mr. Brosquillon 127
- 16 Parisina Urbis Laus cum Panegyricum Ludovico
magno dicturus esset Rector. ode a Car. Rollin 137
- 17 Vigilantissimo Gymnasiarcha Carolo Gobinet
Gratulatio a Plessaei juventute 141
- 18 In festum Caroli Gobinet ode a Joanne Le Comte
Prellovaco 145
- 19 Nobilissimo juveni de la Marteliere carmen ab
Adriano Lombart Socio harcuriano 199
- 20 Ad Illustrissimum Abbatem Costlogon ode a B. Collot
humanitatis professore in Plessae 153
- 21 Laame Latin de Mr. de Santeuil pour le Roy traduit
par Mr. Le Noble 157
- 22 Plutonis Castelli fatum ad Serenissimum an illius
Principem postrema verba carmen a Santolio 171

- 23 In funere Hieronimi Leletorij Santolij Lacryma. 175
- 24 Victorinus undecatus. 179
- 25 Pro felicibus et pijs Ludovici magni Armis auxilia
pennicaria oblata a burgundis comitiis Carmen
a Santolio. 183
- Traduction en vers françois. 185
- 26 Serenissimo principi de la Tremoille ode a Joanne
Dupuis Tertio classis professore in Magaruno. 187
- 27 Illustrissimo viro Daguesseau Carmen a Joa Dupuis. 191
- 28 Jullipa. L. D. M. Lras. 195
- 29 Illustrissimo viro Guidoni fagon Christianissime
Regis Medico Carmen a fr. Phi Lalouette Doct Sorb. 197
- 30 Ad Serenissimum burgundia Ducem Carmen
à fr. Guerin Rhetore in Bellovaco. 201
- 31 Ad Philippum V. hispania Regem Delatum Ode
a fr Guerin. Rhetorica professore in Dormano bellovaco. 205
- 32 Academia Parisiensi ode à fr. Guerin. 209
- 33 ^{la même pièce} Ad Musam Historie Præsidentem ode à fr. Guerin. 217
- 34 Illustrissimo viro Joa. ant. de Mesmes ode fr Guerin. 221.
- 35 Ludovico Marlicum ode à fr Boutard Traduite
en vers françois par Mr. Lerault de l'academie. 225
- 37 Ode In Equestrem Italiam Ludovico magno positam
in Urbe. a fr. Boutard. traduite en vers françois
par Mr. De Bellocq Vales de la Chambre du Roy. 341

- 38 Ad illustrissimum Ecclesie Principem Dionisium
fr. Boulhillier Trecentium Episcopum odis in cassina
de celo facta Ruinas dolentem ode a fr. Boutsard. 355
- 39 Cum Illustrissimus abbas de Joyeuse in Plessae
Philosophia Laurea donaretur Carmen ab hieronimo
fr. Pillon 361
- 40 Castra compendiosa Carmen ab hier. fr. Pillon 365
- 41 Illustrissimo abbati de harcourt Carmen a Jacobo
Lienud humanitatis professore in harcurio 371
- 42 Philippo borbomo hispaniarum Regi Carmen ab
hier. fr. Pillon baccalaureo Theologo 375
- 43 Nobilissimo Abbati Brunet de Rancz Carmen ab
hier fr. Pillon Sanquitiniaco 379
- 44 Invitatio ad Illustrissimum Ducem de Beausillier
ut in Plessae adesse velit Carmen a fr. Pillon 383
- 45 Ludovico magno cum ei Praefectus Urbis et Adiles
Statuam Equestrem erigerent Carmen a fr. Pillon 387
- 46 Benigno Prosuet Meldensi Episcopo Carmen a Pillon 393
- 47 Traduction de l'ode Seculaire adresee au Pape
Innocent XII par francois Boutsard. de Mr. Moreau
de Mautour auditeur de comptes 395
- 48 Serenissimo principi Tolosatum Comiti ode Latine
et Gallie a D. Danches 405
- 49 Ad Canonium Ecclesiae S^{ti} Quintini Carmen a
Sansolio Victorino 413
- 50 Nobilissimo adolescenti de Tallard ode a Danches Traduite
en vers francois par R. Mr N. 417

- 1 Illustrissimo abbati de Guisard Carmen à D. Danthes. 486
Monitum ad Lectorem 431
- 2 Elogium Nicolai Lavillon Episcopi Alecensis 432
- 3 Excelso viro Prouespero Galliarum Cancellario Maufolani 435
- 4 Ad Illustrissimum Ducem de Beauvillier Carmen
a P. Grenan humanitatis professore in harenisio 443
- 5 Jacobo III. Magnae Britanniae Regi ode à P.
Grenan 447
- 6 Serenissimo principi de Rohan Episcopo Fieberiadeni
ode a P. Grenan 451
- 7 Epistola Nicolai Boileau Despreaux ad suos versus
e Gallico in Latinum translata a P. Grenan 455
- 8 Illustrissimo viro Michaeli de Camillard rerum
gallicarum administro ode a P. Grenan 471
- 9 Galliae ad hispaniam Epistola in obitum Delphini
quem Sex dies consecuta est mors Delphini Carmen
a P. Grenan 475
- 10 Eminentissimo Cardinali de Noailles Parisienti
archiepiscopo ode à P. Grenan 479
- 11 Illustrissimo abbati Colbert de Maulevrier Carmen 483
- 12 Illustrissimo adolescenti Nicolao Lud. de Prailleur
Carmen a fr. Car du Moulin juris auditor 487
- 13 Illustrissimo abbati de Lionne Priori fr. maximi
a campis ode ab. h. Prevost 491
- 14 Eloquentia Expostulatio Carmen à Viel 495
- 15 Ludovico Magno ode a Petro Rillet Rhet. Prof. in Leffeo 499

- 66 Sophia ad Artes ode a Pietro Prillet Rhetoricae
Professore in Collegio Sorbonae Plessae 303
- 67 Artes ad Sophiam ode a Pietro Prillet 307
- 68 De Amore Gallorum in Ludovicum Magnum
Carmen a J. Minet 311
- 69 Gallia ad Hispaniam Epistola heroica Cum Petrus
vel Ludovico magno et Gallis natum Aemone
Ducem gratularetur Carmen a M. Dumetnil 315
- 70 Hispania ad Galliam Epistola consolatoria cum Petrus
vel Ludovico magno panegyricum diceret a Dumetnil 319
- 71 Ad clarissimum virum Marchionem Davarai Carmen
a Joanne C. Tardz 323
- 72 Reverendo Patri Le Jay à Jov. Tardz ode 327
- 73 Jacobo III. magno Britanniae Regi a Pat. S. John
hibernus 331
- + 74 Illustrissimi viri Josephi de Rosa et Mariae
Drumond Epitalamium a Pat. St John 335
- 75 Serenissima Principi Mariae Stuartae Carmen
a Pat. St John 339
- 76 Veneri heros seu Dux de Barwick Carmen a Pat. St John 343
- 77 Nobilissimo Abbati de la Roche-foucauld. ode 347
- 78 Nobilissimo abbati de Saulx de Juvannes ode a
M. Brochard è Mazarineo 351
- 79 Nobili adolescenti Ludovico Car. Bengz Carmen
a L. Girardet 355

80. *Dira in Bellum. ode a f. Parmentier. 559*
81. *Nobilissimo abbati Petro Desmaretz ode à f
Parmentier 563*
82. *Patri suo amantissimo Josepho Blondel de Gagny
Observantissimus filius augustinus blondel offers
Huc Gagnaum Carmen 567*
83. *Ad Illustrissimam Ecclesie principem Joannem
Le Normant Episcopum Ebroicensem Carmen ab. a. c.
Chauu 577*
84. *Ad Galliam cum Guillelmus Dagoumer facta
Pace Ludovico magno panegyricum diceret. ode
a Petro le febre grammatica professore in facuriis . 581*
85. *Ode a la France Traduite de Lode Latine de Mr
Le febre par Mr. de Bellechaume pour la paix. . . 585*
86. *Triumphus Amoris seu illustrissimi viri Danielis
Mahoni Comitis de Castille et illustrissimae
Carolae de Bulcklez Epithalamium a Pat. St.
John hiberno 589*
87. *Le Triomphe de l'amour à Mr. de Mahonij
Comte de Castille et a Madame Charlotte
de Bulcklez comtesse de Clare Epithalame par
Mr. de Bellechaume 593*
88. *A Mr. Turgot de St. Clair Evêque de Nîmes ode
Traduite en françois par Mr de Bellechaume
de lode Latine de Mr. Gaget prof. de Rhét. du Col. de Nîmes. 597*

- 89 Ad Illustrissimum virum franciscum Ducem
de la Rochefoucauld Carmen a J.B. Danzel. 601
- 90 Illustrissimo Supremi Senatūs Principi Ludovico
Le Reletier ode a Carolo Coffin humanitatis
professore in Dormano Bellovaco 605
- 91 Regi Pro-avo. Cum franciscus Guerin orrum
Britanniae Ducis celebraret Carmen a C. Coffin. 609
- 92 ~~Ja~~ Tempestatem quae Angliam et Bataviam
fœde vexavit cum Carolus archidux Austriacus
transitum in Lusitaniam pararet. ode C. Coffin 613
- 93 Res a Gallis præclare gesta. ode ab antonio
hennegrave e Mazarinac 617
- 94 Illustrissimo Ecclesiae Principi francisco de Mailly
Archiepiscopo Remensi. ode ab antonio de
hennegrave Nigellano 621
- 95 Civitati Noviomensi un gratulatur francisco de
Rochebonne Episcopo. ode ab ant. de hennegrave 625
- 96 Ecclesiastes seu Concinatorum Catalogus ad
Cardinalem Noallium a Pestel Carmen 629
- 97 Pastor bonus ad fr de Clermont Noviomensem
Episcopum. Carmen a Petro Pestel Rhetor in
Cardinalitio 637
- 98 Aqua ode a Petro Pestel Litterarum humaniorum
Professore in Cardinalitio 643

- 99 L'horloge de crible figure du monde Poëme
françois par M. r. De faux, et en latin par
Mr. D'herouville professeur des humanités au
college de la Marthe 659
- 100 Ad Amplissimum Galliarum Senatum, Carmen
a Nicola Favermier Emerito eloquentiæ professore 671
- 101 Ludovico magno Victori pacifico Carmen a Joanne
fleurzy artis oratoris in Navarra professore . 679
- 102 Achillo de harlay Senatûs principi Carmen a
Jennus Le Duc humanitatis professore in Garenio. 687
- 103 Illustrissimo viro de Vertamou magni consilij
principi Carmen a Ludovico Du gard . . . 691
- 104 In Solennes Nuptias Domini Chevalier de Montgeroult
a Domino Chretien artium Magistro Epistolarium. 695
- 105 Nymphe Sanceloriana ad Ducissam Lotaringia
Epistolam a M. H. S. I. 699
- 106 Plainte de la France au Roy d'Espagne ode J. J. D. 703.
- 107 Mater Sacerdos Carmen in festum diem
Purificationis a Ludovico Bernage 707
- 108 In funere Philippi franciæ aurelianensium
Ducis in Libitinam ode 711
- 109 Codrus et Menalca 715
- 110 Ad Clarissimos Poetas Latinos Proleo dum
videres artissime conjunctos ut illi Sapphicos
facile principi de Epistola. N. J. J. 719

- 111 Ad Burgundiae Comitum in Litteratos Munificia
Carmen - - - - - 723
- 112 Ad Cameracum ut Ludovico Magno se dedat
ode - - - - - 727
- 113 Serenissimo Delphino Carmen - - - - - 729
- 114 Nova Ludovici Magni victoria Carmen . - - - 730
- 115 Urbis et arcis Cameracensis Triumphus ode . 731
- 116 Ad Selectos Ecclesiae gallicanae Patres congregatos
In Regia Sancti germani Carmen à D. Maury . 735
- 117 Eruditissimis Regiae Scientiarum Sociis ut in suam
Societatem artem Typorum cooptens Epistola a
a Claudio Ludovico Thiboust . - - - - 739
- 118 Regiae Scientiarum academia ut Catus acade-
mico futor Typographus Bibliopola eligatur
Carmen a C. Lud. Thiboust . - - - - 741
- 119 Poëta in Rure cantiliaco à Duce Borbonia
muleratus ob ejus laudes praetermissas Carmen 747
- 120 In Ducis Britannici Natales Elegia à Stephano
Morphy . - - - - - 751
- 121 Golilla sacro Jovis Interdicta ludus catholici
Regis verum redditus . Carmen - - - - 755
- 122 Translation - - - - - 759
- 123 Ad nobilem et Ingenium adolescentem ode.
A.D. - - - - - 763
- 124 In funere Lud. Borbonii mutarum ductus ^{ode} Carmen
a Jos. Jouvancy S.J. - - - - - 767

115. Augustis Condai manibus, Societas Jesu pro
legato sibi corde gratias agit. Carmen à Gabr.
fr. Le Jay S. J. 776
116. Borbonius Condens ad Nepotem Ducem Borbonium
Carmen a Josepho de Jouvancey S. J. 780
117. Ad Patres Societatis Jesu Amici Epistola consolati-
oria de morte Condai. Carmen a Jos Jouvancey S. J. 787
118. Serenissimi principis Condai Cor in ade Sacra
Labrum Societatis Jesu prope cor parentis conditum
Carmen a Jos Jouvancey S. J. 797
119. Moss Spoliata Carmen Latine et Græcè a
Jos Jouvancey S. J. 802
120. Condai Statua Carmen Latine et Græcè a Jos
Jouvancey S. J. Poëta et Ars 808
121. Fortuna et Virtus Carmen Latine et Græcè
a Jos Jouvancey 812
122. Divis Galliarum Presidibus. Dionysio, Genovefa
et Ludovico. pro restitutâ Ludovici magni
valetudine votiva munera. 1^a Dionysio
Tabella Picta Carmen à Jos Jouvancey 821
123. 2^a Sanctæ Genovefæ Sacrum Numisma
ejus feretro appendendum a Jos Jouvancey S. J. 824
124. 3^a Sancto Ludovico pensilia ex auro corda. Carmen
à Jos. Jouvancey 827
125. Dithyrambus a Jos Jouvancey S. J. 832

- 1062
- 135 Symbolum heroicum Sol post defectionem cum
hac Epigraphe pulchrior emergit a Jos Jouvancy
S. J. Carmen 829
- 137 Fragmentum dunc ode du Pere Jouvancy Jesuite 835
- 138 Ode 3^a ad beatam Virginem . S. D. S. S. J. 837
- 139 Ode 4^a ad beatam Virginem . C. H. A. S. J. 841
- 140 Celsissimo Principi Ferdinando Episcopo Monastericensi
pro fundata missione finensi. finis ipsa gratias agit
Carmen a Jacobo de la Baume . S. J. 843
- 141 In funere francisci Memorantii Ducis Luxembur-
gici Gallie luctus. Carmen a J. De Lospinaz S. J. 849
- 142 Clausus Provinciarum Gallie cum Philippus
V ad hispanie regnum proficisceretur 853
- 143 Eclogia Daphnis Gallus, Corydon hispanus. M. H. 861
- 144 Philippo V hispaniarum Regi ob cesos acie, pul-
-sorque occupatis orbibus ac Regnis hostem
Epimicia. a Natali Steph. Sanadon S. J. 867
- 145 Odeundem Philippum V. ode a Jacobo
Longueval. S. J. 871
- 146 Regi eidem et Populo hispano Symbolum.
I Leo Regni Legionensis. Lemma ex vulnere
virtus. a Renato Des. Dorival. S. J. 875
- 147 II Symbolum. Turres castella insigne bellicarum
machinis frustra impulse. Lemma. est junctio vi
tanta a Ren. Des Dorival. S. J. 877

- 148 Ad serenissimum Vindocinensium Ducem, imago
prudentia militatis. ode a Roberto Renauld. S. J. . . . 879
- 149 In victorias hispanicas ode à Nicolao Chatillon
S. J. 883
- 150 Ad Philippum V. de Gerunda a Duce Noallio
expugnata ode a Thomã Desautons S. J. . . . 886
- 151 Ad eundem Ducem Noallium Epigramma. a
Nic Chatillon S. J. 888
- 152 Altera^{um} Epigramma a Renato Dorval. S. J. . . . 889
- 153 Ad Præcinctum ut Philippo Victori se dedat
Ode a N. L. Jugoult. S. J. 890
- 154 In ortum Britannia Principis, Alexon
indificans fabula a L. J. Arthurs. S. J. 893
- 155 Ode à Mars Sur la naissance de Monsg^r
Le Due de Bretagne par le Pere du Perrean Jesuite. . . 897
- 156 Iter ad Inferos ode ad Burgundia Ducem, galliæ
Scripta par de la Motte Houdart et Latine reddita
a Thomã Desautons S. J. 905
- 157 Oratori Delphinum funebri laudatione
prosecuturo in collegio Ludovici magni Collegio
Carmen a Xaverio de la Sante S. J. 925
- 158 Illustrissimo Eclesiæ principi Ludovico flaurian
Aurelianensium Episcopo aureliam solemniter
ingredienti ode oblata a Collegio. S. J. 931

- 1054
- 159 In natalem Ducis Britannia ode a Thoma manu
Des autons 933
- 160 Imitation de Lode du Pere le Jay Sur *Ste Genevieve*
par françois Arquier etudians en Rhetorique au
College de Louis le grand 939
- 161 Odes ad Sanctam Genovefam paraphrasin
heroico carmine ab henrico ferdeau auditore
in Rhetoricâ 947
- 162 Sur le Triomphe de *Ste Genevieve* le jour que
La chasse fut portée en procession. Epigramme
par Gaspar de fontanieu etudians en Rhetorique 951
- 163 Ad Sanctam Genovefam paraphrasis heroico carmine
a Claudio de la Marche auditore in Rhetoricâ odes. 957
- 163 Sancta Genovefa Parisiorum patrona votum
ode a Gabriel le Jay S. J. 953
- 165 In Novum frederici Leonard Globulorum
ludum Carmen 961
- 166 Musæ ad Pictorem ut Ducis Britannie effigiem
adumbret. Carmen a Claudio de Montaigne secunda
auditore 965
- 167 Illustrissimo Ecclesie principi Benigno Bossuet
ode alcaica a Paulo Brisolle Secundo in
Navarra 969
- 168 In obitu Illustrissimi viri Voisin Latine et gallice 973

- 169 Traduction de l'épître de Mr. Despreaux à Mr
 Labbé des Roches 991
- 170 Mors Illustrissimi Coesaris Carmen 1005
- 171 In Philomelam arcadianam metamorphosis
 Carmen a L. M. Jardy 1025
- 172 Ode aux Muses sur le portrait du Roy 1029
- 173 Epitaphe pour Madame la Marquise de
 Harcourt 1019
- 174 Lacryma Rupis foris Id.

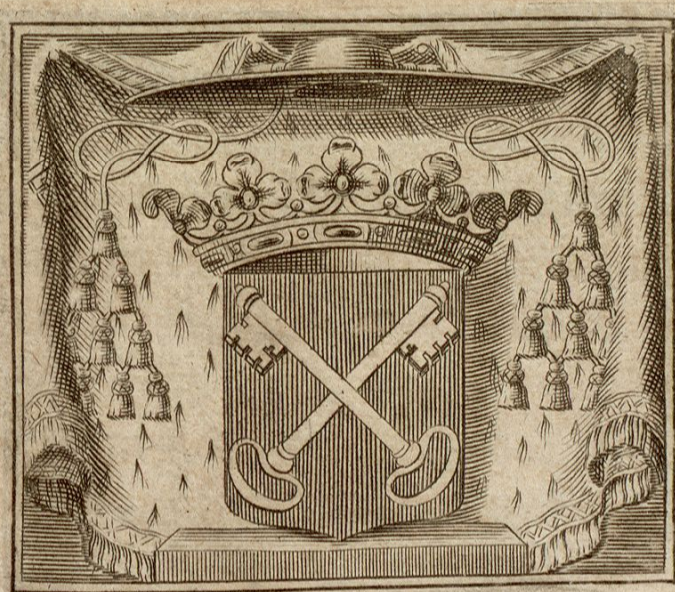
PASTOR BONOS

A D

ILLUSTRISSIMUM ECCLESIAE PRINCIPEM
FRANCISCUM DE CLERMONT
DE TONNERRE
NOVIOMENSEM EPISCOPUM ET COMITEM;

FRANCIAE PAREM, &c.

CARMEN.

NOVIOMI,

Apud LUDOVICUM MAUROY, Illustrissimi Noviomensis Episcopi & Comit
Typographum ac Bibliopolam.

M. DC. LXXXVI.
CVM LICENTIA.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

PUBLISHED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. U.S.A.

PRINTED IN GREAT BRITAIN BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. U.S.A.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL. U.S.A.

639
97

PASTOR BONUS

A D

ILLUSTRISSIMUM ECCLESIAE PRINCIPEM

FRANCISCUM DE CLERMONT

DE TONNERRE

NOVIOMENSEM EPISCOPUM ET COMITEM,

FRANCIAE PAREM, &c.

CARMEN.

LLE ego qui doctos inter levis anser olores,
Demissam argutis aliàs conferre Camœnis
Vocem ausus, vatúmque choro confidere, gentis
Claramontææ cecini decora alta, superbos

Belli laude duces, Heroum à sanguine magno :

Nunc laudis melioris amans, horrentia Martis

Prælia prætereo : Pastoris nostra labores

Sollicitos tenui meditatur arundine Musa.

Gentiles titulos, atavorum insignia Regum

Incluta, Pontificum claves, fumosâque tandem

Signa tibi exhibeant, quos auri fulgor, & auræ

Cepit amor : folio sua purpura jactet avito

A

Claromontiadas : cingant diademata gemmis
Picta licet ; rigidus pudor ornamenta recusat
Talia, vixque suum putat istum gentis honorem!
Simpliciore placet cultu decorare tiaram,
At proprio; & sceptris, quæ numina vulgus adorat
Aurea, posthabitis, ab humo me tollere tendo.
Pastorale pedum, quod fuci nescia virtus
Commendat, veróque probat laus parta labore,
Prætulerim, & justâ cœlorum in parte locarim.
Huic ego quodcumque est florum, quos munere Divum
Ultrò Parnassus profert, laurósque rosásque
Aptare aggrediar : calathis dabo lilia plenis.
Nempè exquisitam virtuti accersere formam
Quid juvat, antiquúmque novæ decus addere laudi?
Cui non dicta olim, cui non audita paternæ
Virtutis monumenta? ecquis sacra vaticani
Recludat montis penetralia, mira vetustæ
Prodat ut ætatis? magnas ea maxima vatum
Cura lyras maneat, melius queis numine pleno
Cœlum aspirarit. Timidus lego littoris oram;
Altum alii teneant. Sed enim tam fortibus ausis
Extensam latè famam, ejectósque dracones
Delubris Petri ex summis quis nesciit hospes?
Fas caulâ pulsámque famem, pulsúmque luporum
Triste genus, partámque ovibus memorare salutem.
O qui primævâ nascentis origine mundi
Occisus Deus agnus, oves oviúmque magistros
Salvasti errantes, facilem bonus annue cursum.
Túque adeò, Præsul, sanctæ spes altera Romæ,
Purpurea indigetem quem quondam habitura Deorum

3
Concilia inelamant, votis assuesce vocari.
Te sine, quod tibi Musa vovet, non inchoat, adsis;
Munera quippe cano tua : sed non omnia versu
Persequar hîc, vacua incassum quæ corda tenerent.
Non accingar enim divinæ oracula Bibli
Dicere promentem calamo, eloquióve tonantem,
Clavéque inaccessæ referantem limen abyssi :
Non, mihi si centum ora sonent, miracula vocis
Illa tuæ digno complecti carmine possim.
Ardua Pontificis docti præconia doctis
Linquo : boni gressus humiles Pastoris obibo.
Vallis læta novem jacet inter & aurea montes,
Frugum, oviúmque ferax, cœlum sortita benignum.
Murmure jucundo mediam præterfluit almus
Osa, dives opum; & vernantes gramine campos
Fecundat : non sic quæ Rex Acheloüs aquarum
Arva rigat, rident : non quæ auro turbidus Hermus.
Illic pacatum securus ovile regebat
Pastor; oves lætas teneræ pinguedine terræ,
Roreque luxurians cœlesti pastus habebat.
Vidit, & invidit serpens Cocytius, illa
Prima mali labes, hominum communis Erinny.
Nec mora, fœtum odiis pectus concussit, & artis
Vipereæ virus, quo dudum imbuta tumebant,
Corda, parat : promit stygiâ tincta arma palude.
Nec requievit enim donec cædisque rapinæ que
Horrore, impavidi requiem turbaret ovilis.
Ergo venenatâ dum vibrat fibila linguâ,
Ecce lupum ex antri secretis evocat umbris,
(Horresco referens) visu mirabile monstrum,

Tetrum, informe, ingens; quo non truculentius ullum
Vindicis ira Dei Libycis eduxit ab oris.
Exerti frendent dentes, micat aspera lingua,
Terga rigent, oculis absistunt acribus ignes.
Ille minans stragem, atque ululans immane, furori
Quâ via facta, ruit; silvas populatur & agros.
Tum verò trepidis horrent præcordia longè
Agricolis: Heu quot clades dabit ille? quot edet
Funera? fert certamque viris, pecorique ruinam.
Nulla exit septis lustrisque impunè furenti
Obvia præda; gulæ vorat omnia gurgite vasto.
Jamque exempta fames, ac demum expleta ferinis
Carnibus ingluvies; at inexsaturabile cædis
Guttur adhuc: non ante sitis quàm sanguine detur
Humano rabiem restinguere, dira quiescit.
Bellua sæva novos subito exardescit in ausus:
Iram acuit, campisque urbem petit ultrò relictis;
Urbem quæ celsis assurgens montibus, unde
Nobile nomen habet, caput & decus æquat Olympo.
Irruit objcibus ruptis; primosque lacescens
Occupat incautos; nullo discrimine fœdat
Vulneribus, longumque avido bibit ore cruorem.
Ilicet inspirat morsus lethale venenum
Lividus; & tacitum sensim implicat ossibus ignem.
Motibus intereà miscentur mœnia magnis;
Et cæco Noviomum ingens fremit undique luctu.
Quà virtus, quà dura vocat fortuna, sequuntur
Magnanimi cives: pars vulnera cruda foventes
Attrectant medicis manibus: pars arma capeffunt.
In vicos hùc atque illùc effusa juvenus,

Missilibus, crebrisque procul clamoribus instat.
 Verum queis animos accendit vivida virtus,
 Cominus intorto proturbant ense furem:
 Objiciuntque hastas, & acuto robore vallos.
 Hic lupus intrepidus partes cunctatur in omnes:
 Et sanem eructans fœdam, fremit ore cruento.
 Debilior licet, & multo jam vulnere tardus,
 Non tamen irarum (tantus viget ossibus ardor)
 Dat finem; nec dum furor omnis pectore cessit.
 Arduus insurgens etiam nota arma movebat,
 Dentésque, unguésque; & villis horrentia colla
 Excitiens, plagæ finerent, majora parabat.
 At funesta manus, & ineluctabile plumbum
 Percussit multa intentantem, & dira frementem.
 Obstupuit lethali ictu fera; inhorruit armos,
 Arrectis setis, & humum prostrata momordit.
 Mox faciem tabo suffecta, & lumina torquens
 Horrida nequicquam, mediâ jam in morte, supremum
 Ingemit, & largo vitam cum sanguine fudit.
 Ergo metu tandem urbs omni se libera solvit:
 Abiectos animos casus monstri erigit; ardet
 Visendi studio pubes: informe cadaver
 Protrahit: expleri vix possunt corda tuendo
 Horrorem, rabiémque etiam post fata manentem.
 Nemo iræ parcat: necis impar pœna videtur
 Unius; ingeminant repetitis ictibus ictus.
 Qui vivo abstinuere manus, illudere certant
 Extincto cives: juvat insultare jacenti.
 Audiit attonitus templi de vertice Pastor
 Confusos urbis strepitus: sacra ovilia tristi

Cæde lupum violasse, gregemque errare trementem.
Tum supplex ad cælum oculos cum voce tetendit.
Heu quid ego potui, quid oves committere tantum;
O superi? tantæne animis cœlestibus iræ?
Me, me, adsum, petite: arma in me convertite, si quid
Peccatum est: magni tantum jam nominis umbra
Pastor erit, pulchrâ nisi mortem morte repellat;
Fas unum meritas multorum pendere pœnas.
Christe jubes, jussum fecisti, strenuus author
Legis, duxque operis. Vitam pro laude paciscor,
Devoveoque caput pro membris. Quid moror? eia;
Nunc animis opus, haud verbis: quod jam instat, agamus.

Sic ait, & dicto citius (nam conscia virtus
Plura dolorque vetant fari, incusantque morantem)
Advolat Antistes, cui plurimus infidet ore
Majestatis honos tenero conjunctus amori.
Ocius è tectis auro splendentibus, ipse
Splendidior congesta subit magalia cannâ.
Talia cernendo aut fando quis temperet usquam
A lacrymis? vix heu tanto in discrimine rerum
Noscit oves; quis credat oves, hominesve? rapacis
Namque lupi rabiem spirant: depascitur artus
Demorfos vœsana febris: mens deficit ægra.
Obliti plagæ atque sui, furialia diris
Membra modis torquent: fundunt spumam ore cruentam:
Sanguineamque aciem volvunt, sine more furentes.
Iræ materies cum deest, tum dente feroci
Mirè stridentes, irasci in pectora tentant.
Tantum afflat rabidi morsus contagio virus.
Quid faciat? quâ vi miseras, quâ liberet arte

Pastor oves? manet immotus, conterritus hæret.
Collectis animis, ubi vocis redditus usus
Integer, has imò rupit de pectore voces.
Hunc ego te grex aspicio? tu ne illa laborum
Nostrorum merces? tu sancti fœtus amoris
Victima Tartareo peris ah devota furori!
Imò perire nefas: juvat ire per ardua cœlo.
Fit via vi. Patet hac animis ad sidera tutus
Plagâ aditus, socii; macti virtute: dolori
Indoleam vestro magis, invidéamne triumpho:
Victores caditis: proprio victoria quæ stat
Sanguine, Christiadûm est: memorem sperate la-
(Si qua polo pietas) Christum, qui Pastor & agn-
Idem, hædos turpes generoso in sanguine lavit,
Antiquoque lupo subductos reddidit astris.

Hæc pauca, illacrymans: medius nam faucibu-
Sermo; premitque ægram lacrymarum copia voce
Quot verba erumpunt, tot eunt suspiria cœlo.
Nec minùs Antistes guttis dum grandibus ora
Irrigat, aurifero latè loca proluit imbre.
Decurrunt latices preciosi divite venâ;
Nescit enim pietas vacuo de pectore in auras
Mittere verba leves: lacrymas effundit opésque
Idem amor, aspergens liquidis dicta aurea gemmis.
His stimulis revocati animi: crudelibus ante
Accensi furiis, nunc veræ laudis amore
Solo ardent: pulchrúmque pati succurrit, ut arctis
Corporis è vinclis patrio admittantur Olympo.
At lacerum reficit dum Pastor ovile; pióque
Omnia rore beat sol blandus, & ore serenat:

Precipiti rerum facies mutata procellâ
In pejus ruit. Alterius feges ecce doloris
Magna gregi reliquo; Pastori maxima laudum
Materies crescit; rerum nova silva Poëtæ.
Tu decus, & nostri meritò laus prima Lycæi
Rursùs ades Præsul, cui virtus visa nitere
Major ab adverso, atque ex plagis crescere vires;
Perge animos, fessæque novum bonus addere Musæ
Robur, opûsque unâ cœptum decurre benignus.

Devicto monstro, pulsoque timore, beatis
Vix optata quies campis affulsit, & urbi,
Cum versare dolos alios, pejorâque cœpit
Volvere consilia infernæ regnator abyssi.
Ille vetus fervans rabido sub pectore vulnus,
Hæc secum: nostros en quisquam exhorreat ictus
Præterea, aut stygii maneant fera regna Tyranni:
Gens inimica, recens inferno erepta furori
Diis fruitur placidis: cœlum tractabile sentit:
Omnia nunc rident: opulento copia cornu
Luxuriat: gravidis frumentum exuberat agris.
Securus cœlique erebique, impunè quieto
Hinc grege Pastor ovat: fremit inde subactus avernus.
Non ità. Me scelerum artificem desistere victum?
Promitto ultorem. Quos non lupo abstulit, omnes
Lenta fames macie confectos tollat ad unum.
Tum nigra Eumenidum conclamans agmina, robur
Promite corde novum, focii, nil linquite inausum.
Fracti animo, saturati odiis languetis: inertes
Deficiunt astus absumptis viribus: arma
Quæ jacitis, contempta jacent sine laude, sine ictu.

Pro pudor! in vestrumque caput, probrumque redundant.
 Quò fraus nota abiit? solitæ quo denique rerum
 Evasere artes? nostrum sine nomine numen.
 Egregium verò decus, & spolia ampla tulistis,
 Si conjurati insidiis stygis, unus & alter
 Victus homo periit: duce me, bella, horrida bella
 Instaurate: armet propria in præcordia quémque
 Terra fames: homini lupo implacatus homo sit.
 Sic Orci ultrices furias, seque ipse cruentus
 Umbrarum Princeps animis audacibus implet.
 Consensere omnes: studiis communibus ardens
 Assensum fremitu horrifico testatur avernus.

Tempus erat quo prima Ceres viridantibus agris
 Aspirat, tenerâque seges pubescit in herbâ.
 Jam vota agricolæ superabat adorea frugum
 Ubertas; qualis fluerent cum tempora mundo
 Aurea, & injussas cœli indulgentia sponte
 Fertilibus genitalis opes infunderet arvis.
 Horrea triticeis donis vincenda colonus
 Credebat, solam hanc agitabat pectore curam.
 Dum sibi blanditur, dum gaudia credulus alto
 Ingeminat plausu, atque animo spem pascit inanem,
 Ecce draco fata læta, novos & ruris honores
 Tartareus perflans immundo polluit ore:
 Et quasi non stygius satis esset spiritus, Euri
 Ad se animas, Boreæ'que vocat: volat æquore aperto
 Ventorum glaciale agmen: qui munere quondam
 Gaudebant Cereali agri, nunc tristibus horrent
 Infesti nivibus; certant illudere terræ
 Alternis venti; zephyrus quæ putria solvit

Gramina, nunc torrens undarum immergit acervus;
 Nunc iterum Boreæ penetrabile frigus adurit.
 Dura premit glacies fruges, perimitque tenellas
 Ab radice gelu horrendum, quod ferrea lingua
 Non narret; Scythici non æquet frigoris horror.
 Raris ergo seges sperata elusit aristis
 Agricola: subiit pro divitibus frumentis
 Ingratum lolium: & tenues dominantur avenæ.
 Victum segnis humus, renuit manus ægra laborem.
 Dirigere artus: certo quædextera quæstu
 Exercebat opus, nunc questibus ilia mœstis
 Pulsat, opemve petit miserè porrecta benignam.
 Quæ pigra tristis hyems astrinxit corpora, solum
 In lacrymas oculos, in planctus ora resolvit.
 Mendicis strepit urbs, & fœmineo ululatu.
 Et pauper loculos exhaustit, & horrea dives.
 Quis dubiis in rebus opem ferat? ecquis egeno
 Præbeat auxilium, mœsto solamen amicus?
 Qui servare gregem, servatum & pascere novit.
 Non aqua, non quæ indurat aquas, totamque subegit
 Naturam torpere gelu, cor Flamine sancto
 Desuper accensum potis est extinguere bruma.

O qui stellatos orbes, auratæque nutu
 Torques astra Deus, summo caput exere cœlo:
 Æternum, si fas, opus intermitte; piósque
 Huc oculos adverte; tibi spectacula præbet
 Digna vir assiduis colluctans fortis iniquæ
 Ictibus, & firmo infernam vim pectore frangens.
 Cernis ut exanimes quæ vidit & omnium egenos
 Præfulis ampla domus, quamvis minor hospite tanto,

Mox opulentorum plenis vomit ædibus undam?
 Aspice mendicos malenudos lurida membra,
 Imò membra tua, & squallentes pallida tristi
 Ora fame; ære graves, coniecti veste, resecti
 Pane domum redeunt omnes, mirabile dictu.
 Nimirum quibus una salus sperare salutem
 Nullam, successu cumulari vota, manúsque
 Muneribus gaudent: sibi quos malè multa precantes
 Urgens esuries diris devovit & Orco,
 Authorem vitæ repetito ad sidera plausu
 Jam tollunt alacres, & cælo laudibus æquant.

Pontificum effigies Regumque ex ordine avorum
 Atria quantumvis tua, Præsul summe, magistrâ
 Arte laborata exornet, laquearibus aureis
 Pendeat, atque oculos depicto stemmate pascat.
 At certè exanguis, tenuis sine corpore imago;
 Et vitâ cassos superas non reddit ad auras.
 Longè visa mihi potior tua porticus, illis
 Quando referta nitet, queis cultu simplice, Christi
 Pauperis effigiem expressam fas reddere, quique
 Vivi membra Dei vivacia, corpore nudo
 Nudam in se speciem referunt, veramque Tonantis.
 Istis aulæis ædes signisque decoræ,
 Vincunt ipsa auro cœlata palatia Regum.

Nec minor est animas quàm corpora, cura tueri
 Pascereque: æterni radius mens solis, Olympi
 Portio; cui Deus Archetypus, cui patria cœlum,
 Præcipuos meritò obtinuit Pastoris amores.
 Quot loca visa, vagas ut oves, per devia rerum
 Præcipientes regeret, tutumque doceret in arctis

Rebus iter, sparsâsque uni sociaret ovili?
 Postquàm ingens armis, major pietate, superbus
 Europæ spoliis L O D O Ï C U S, & arbiter orbis,
 Bello (qui pacis fructus, quæ meta laborum est,)
 Majori valuit stygios penetrare recessus;
 Quod validâ monstrum aggreditur contundere clavâ
 Gallicus Alcides, lituo connititur audax
 Atterere Antistes: dextrâ dum dimicat Heros;
 Linguâ Pastor: utrique sagax amor arma ministrat,
 Seu terrore liber, seu blandis flectere dictis
 Quem populum invisûmque Deo, Regique rebellem
 Non centum domuere anni, non prælia mille.
 Lectorum è clero Dominum comitatur euntem
 Patrum turba: suôque adstant sua fidera soli.
 Ad sua compositi discedunt ordine certo
 Munia: fidereæ gentis manus æmula pugnam
 Pacificam Christo duce tentat, & auspice Magno.
 Scilicet aspecto jam victos militis ense,
 Eloquio populos convincit: fortia dulci
 Temperat ex æquo; & pariter dulci utile miscet.

Ac veluti densam si quando furentibus austris
 Sol glomerat nubem, pluviisque & fulmine fœtam;
 Illa minax nigro circum loca fundit amictu.
 Hinc tonitru ciet horrendum: cœlum omne fragore
 Personat; & ruptis passim micat ignibus æther:
 Indè solum trepidum exhilarat: liquefacta feraces
 Solvit se in rores; & in aëra purgat apertum.
 Haud aliter Regum fidus, nec pluribus impar
 Cæsaribus L O D O Ï X, cum Relligionis avitæ
 Fervidus intonuit vindex, gentemque prophanam

Terruit;

Terruit, attonitas armorum turbine prudens
 Pastor oves recreat vultu, verbisque : probatum
 Vocalis pluvia in vellus fluit agmine leni ;
 Tandemque errorum discussâ nube, serenos
 Ire dies cogit, nitidumque patefcere cœlum.

Cæsaris Augusto celebrata urbs nomine quondam,
 Quintini exuviis nunc verè Augusta, triumphi
 Eximium seros monimentum exstabis in annos.
 Nobilia imbuerat sanctæ urbis mœnia sanguis
 Martyris, uberius (si mens non læva fuisset)
 Christiadûm semen, genus unde effloreat olim
 Electum, numerum & laudem quod terminet astris.
 At inimicus atrox, cui fecit callida nomen
 Impietas, funesta serens zizania, fanum
 Extinxit germen : stirps surgit adultera : fœtus
 Viperus Christi generosos inficit agros.
 Ergò redundantem fœcundis ictibus Hydram,
 Hinc atque inde caput redivivum attollere cernas,
 Quam Magni latè terrâ spectata marique
 Orbe triumphato, vix possit frangere virtus.
 Non tulit Antistes animis : quæ vulnera ferro
 Rex pius infligit, Pastor bonus obstruit igne
 Quo flagrat, admoto : ne post hâc ulla superstes
 Furtim è sacrilego se prodat germine pestis.
 Quis vim flexanimam, quis acuto oracula sensu
 Edita, cum festas solio sublimis ad aras
 Detegeret Mystis fidei miracula, narret ?
 Quæ mens concipiat ? quæ vox respondeat æqua
 Vocibus orantis ? quæ vis inimica resistat ?
 Non vanæ illecebræ, tumidisque argutia verbis

652
Dives, inops rerum, vacuas ludebat ad aures;
Sed virtus, & plena Deo facundia, major
Arte lepos animos rapuit, suadæque medulla.
Verè digna Deo sacraria, pectora cœlo
Erigit Orator; Princeps dum strenuus æquat
Impia templa solo: furit hic ultricibus armis;
Ille pias cum voce manus ad sidera tendit.
Intereà victor plebisque Patrûmque triumphat
Per cuneos, tacitòque fremunt sacra pulpita plausu.
At quid ego frustra verbis majora revolvens
Obstrepo Pontifici? suspensa loquentis ab ore
Turba, stupénsque fileat: stupefactus & ipse tacebo.
Vix templo egressus, privatas impiger ædes
Invisit: pugnam instaurat: certâtque viro vir.
Emicat ore anceps gladius: quibus impius armis
Exultat fidens, queis Calvinitta superbit
Scripturis, pugnare potens & vincere Præsul
Tela indignantem depulsa retorquet in hostem.
Quas stygiâ fata nocte domos tenet Hæresis, illâ
Flammâ ubi lustravit Fidei quæ lucet in umbris:
Queis jam caligo est animis depulsa, supernum
Ardorem inspirat: spem addit, monet, acriùs instat;
Ut post tot motus, post horrida sanguine bella,
Imperium matris quæ detractaverat exlex
Frænique impatiens soboles, submittere suâvi
Colla iugo tandem, & docilis mitescere discat.
Te non degenerem patriis virtutibus ardens
Laudabit fama Antistes, & ad æthera toller.
Inclyta majorum virtus, invictâque bello
Dextra suum Romæ Pastorem vindice ferro

15
 Afferuit quondam : errantes tu voce benignâ
 Cogis oves, Romani Apicis non segnior ultor.
 Hæc sunt magnifici præclara Trophæa laboris,
 Quæ non tempus edax, non invida destruet ætas.
 Si qua fides, superi, si sunt sua præmia laudi,
 Talem ô Pastoremque gregi servate, gregemque
 Pastori; & vivax superet post funera virtus.
 Non, si quis gelidam det aquam potare vel uni,
 Vobis illaudatus abit : quid muneris illum
 Ergo manet, duplicis qui vitæ ad munera possit
 Semianimes revocare urbes? sic gaudeat ævi
 Æterni consors; cum fatis cederet, honorum
 Annorumque satur : dium bibat ebrius almi
 Salvatoris aquas, Agni ad convivia, nectar.
 Cumque ovibus, post tot rerum discrimina, salvis
 Æternum exultet, cœlesti ascitus ovili.
 Ast ego felicitis turbæ ô felicior ipse
 Ductor, te niveis penetrantem sidera pennis
 Describam calamo, & longo sequar intervallo.
 Nulla mihi potior, quàm quæ sibi nobile deinceps
 Claromontiadum præscribet pagina nomen.
 Si minùs indigeris præconia Carmine possim
 Prosequi adhuc, meritos adolebo thuris odores.
 Nam neque te videor, nec nobis dicere digna;
 Virtutisque tuæ, nostroque videtur amor
 Impar Musa; tuas æquent quæ Carmina laudes?
 Attramen hæc quæcunque animo dignabere eodem
 Carmina, quem vati dudum advertisse canenti
 Gaudebas facilis, cum sanctâ in veste refulgens
 Nostri mentitos radios, fucatâque Phæbi

Vicisti decora Antistes, atque ordine longo
Pieridum chorus omnis ovans excepit ovantem.
Ut tua lux subiit Parnassi limina, nobis
Dux praeiit : fulgore nitet mons clarus ab illo.
Ergo hinc ignari, quæso, tua lumina, Præsul,
Censoris tenebras; ignavæ fulmina pellant
Invidiæ conatum : animus tum gratus honorem
Ritè tibi dicet, memoriq̃ue vocabere voto.
Scilicet explosis, iussisque valere superbis
Numinibus Pindi, tua dein oracula, Pastor
Optime, submissâ scitabor voce, tuasque
Agnus Apollineis ab ovilibus imbuet aras.

Scribebat PETRUS PESTEL
Litterarum humaniorum Professor.